

UWAGA 1

DODAC:

Cel 2.6.5: Informacje publiczne są publikowane proaktywnie

Co umożliwi realizację celu:

- a) Promowanie jawności w administracji publicznej – upowszechnianie „otwartości domyślnej” nie tylko zbiorów danych, ale wszelkich informacji wytwarzanych lub przetwarzanych przez administrację; zachęcanie do wyznaczania w urzędach osób odpowiedzialnych za jawność i przejrzystość działania, w tym za aktywne identyfikowanie, które informacje i w jakiej formie mogą być proaktywnie udostępniane.
- b) Wdrażanie i wspieranie rozwiązań technicznych i organizacyjnych, które minimalizują nakład pracy urzędów – w tym standaryzacja i API dla BIP, automatyzacja przepływu z systemu źródłowego do publikacji (integracje z EZD RP/rejestrami), półautomatyczna pseudonimizacja/anonimizacja tam, gdzie wymagana i inne.

Co z tego wynika: Obywatele mogą podejmować decyzje bardziej świadomie, w oparciu o rzetelne informacje, przy jednoczesnym zmniejszeniu obciążenia administracji (mniej wniosków, mniej indywidualnych udostępnień).

UWAGA 2

DO:

3.1.1 b) Promowanie tego, by projektowanie, opracowywanie, wdrażanie i wykorzystywanie rozwiązań technologicznych odbywało się z poszanowaniem praw podstawowych poprzez stosowanie zasady „etyki już na etapie projektowania” („ethics by design”);

DODAC:

z otwartością na audyt społeczny poprzez publikowanie szczegółowej specyfikacji na wczesnym etapie projektu.

UWAGA 3

ZAMIAST:

3.1.1. c) Przeprowadzanie oceny wpływu na prawa podstawowe obywateli (FRIA) w przypadku wykorzystywania systemów automatycznego podejmowania decyzji oraz systemów AI w administracji państwowej;

LEPIEJ:

3.1.1. c) Przeprowadzanie oceny wpływu na prawa podstawowe (FRIA) dla rozwiązań cyfrowych wykorzystywanych w sposób systematyczny i zautomatyzowany do selekcji, klasyfikacji, oceny lub rekomendowania rozstrzygnięć dotyczących osób lub spraw w procesach administracji publicznej, jeżeli wynik tych operacji może w istotny sposób ukierunkować lub przesądzić o decyzji końcowej – niezależnie od tego, czy decyzja formalnie zapada z udziałem człowieka.

Uzasadnienie:

W obserwowalnej już teraz przez naszą organizację praktyce próbuje się unikać obowiązku FRIA stwierdzeniami „u nas na końcu decyduje człowiek” lub „to nie jest AI”. A przecież automatyczna preselekcja realnie i w dużym stopniu wpływa na wynik końcowy. Nawet regulatorzy podkreślają, że sama obecność człowieka nie wystarcza - nadzór musi być rzeczywisty i zdolny skorygować błąd, a ponadto tzw. automation bias powoduje nadmierne zaufanie do rekomendacji systemu (patrz: European Data Protection Supervisor - https://www.edps.europa.eu/system/files/2025-09/25-09-15_techdispatch-human-oversight_en.pdf, European Data Protection Board - https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/automated-decision-making-and-profiling_en). Dlatego kluczowy tutaj i nie mogący być przesłoniętym przez spory dotyczące sposobu klasyfikacji systemu jest fakt, że tu nie chodzi o system, tylko o proces podejmowania decyzji i to, na ile jest on wspierany rozwiązaniami, które mogą zawierać wybudowane (niekoniecznie intencjonalnie) mechanizmy dyskryminujące lub zagrażające ludziom w inny sposób.